

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD., proti postupu a Európskemu vyšetrovaciemu príkazu Okresnej prokuratúry Bratislava IV z 13. septembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. Pnm 49/22/1104 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie postupom a príkazom orgánu činného v trestnom konaní označenými v záhlaví tohto uznesenia. Ďalej v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby označený príkaz orgánu činného v trestnom konaní zrušil a priznal tiež sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre prečin výtržníctva, v rámci ktorého prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV vydal Európsky vyšetrovací príkaz sp. zn. Pnm 49/22/1104 z 13. septembra 2022 (ďalej len „európsky vyšetrovací príkaz“), prostredníctvom ktorého požiadal vykonávajúci štát – Bulharskú republiku o vykonanie výsluchu svedkyne poškodenej a tiež prípadne vykonanie rekognície osoby na základe fotografie.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta nezákonnosť a neústavnosť európskeho vyšetrovacieho príkazu a považuje ho za arbitrárny, keďže podľa neho neexistujú reálne dôvody opodstatňujúce jeho vydanie (po uplynutí siedmich rokov od vyšetrovaného skutku). V ústavnej sťažnosti okrem iného poukazuje na to, že vyšetrovanie skutku, ktorého sa týka ním namietaný postup a európsky vyšetrovací príkaz, bolo v minulosti vylúčené zo spoločného trestného konania vedeného proti jeho osobe. Takisto vysvetľuje, že iné trestné stíhanie vedené proti nemu za obdobné skutky bolo v nedávnej minulosti právoplatne ukončené jeho oslobodením spod obžaloby, kde Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v oslobodzujúcom rozsudku č. k. 1 Tdo 6/2021 zo 4. júla 2022 usvedčujúci dôkaz rekognície (pri ktorej bol sťažovateľ označený svedkyňou poškodenou ako páchatel skutku) kvalifikoval ako nezákonný z dôvodu zásadného porušenia korektného spôsobu vykonávania rekognície. V konkrétnej podobe objasňuje, že najvyšší súd nedostatky vykonanej rekognície videl v okolnosti, že pri výbere figurantov nebolo dodržané kritérium „zásadnej neodlišnosti“, pretože vybratí figuranti sa od sťažovateľa odlišovali svojimi fyzickými parametrami a tvárovými markantmi natoľko výrazným spôsobom, že táto okolnosť zrejme spoznávajúcu svedkyňu poškodenú chybné naviedla k označeniu sťažovateľa ako páchatela. Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené argumentuje, že rekognícia, o ktorej vykonanie bol prostredníctvom európskeho vyšetrovacieho príkazu požiadany vykonávajúci štát, má byť realizovaná práve prostredníctvom fotodokumentácie z uvedenej rekognície kvalifikovanej najvyšším súdom ako nezákonný a neprípustný dôkaz. Za nemenej závažnú skutočnosť, v ktorej vidí nezákonnosť plánovanej rekognície a celkového postupu rámcovaného európskym vyšetrovacím príkazom, považuje aj tú skutočnosť, že svedkyňa poškodená, s ktorou majú byť plánovaný výsluch a rekognícia v zmysle európskeho vyšetrovacieho príkazu uskutočnené, v minulosti v rámci vedeného trestného konania opakovane uviedla, že osobe páchatela vyšetrovaného skutku do tváre nevidela a tiež z tohto dôvodu vykonanie rekognície odmietla.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v trestnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných

orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 386/2019, II. ÚS 124/2021, II. ÚS 428/2021, II. ÚS 257/2021).

5. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

6. Ústavný súd poukazuje v prvom rade na § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, podľa ktorého v rámci preskúmania podanej obžaloby samosudca obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Ďalej poukazuje na ustanovenia § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to odkazuje v konkrétnosti na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorých odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Ďalej poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte poukazuje aj na § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Podľa rozhodovacej praxe najvyššieho súdu tento dovolací dôvod je daný aj v prípade nezákonnosti napr. sledovania osoby a vecí, teda v etape predchádzajúcej štádiu súdneho konania (pozri najvyšší súd, sp. zn. 3 Tdo 35/2010).

7. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosti namietané sťažovateľom, a to tvrdenia o nezákonnosti

procesu zabezpečovania dôkazov, potenciálne zakladajú (poznámka: nie bez ďalšieho preukazujú) dôvod na odmietnutie obžaloby, podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape trestného konania. Platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv pri preskúmaní obžaloby, následne prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých sú konajúci súd, odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnené a povinné preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o nezákonnosti procesu zabezpečovania dôkazov (neopodstatnenosť a nezákonnosť rekognície) orgánmi činnými v trestnom konaní.

8. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným preskúmať podanú obžalobu, oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa, a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

9. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

10. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigetí
predseda senátu